

Lehangol a modern technika, mely gyorsabb ütemben fejlődik, mint amilyen ütemben felfedezhetnénk. Magamagát alkotja. Gép a gépből.
Megyek a moziba.

(Kántor Erzsébet fordítása)

*

Marin Sorescu a kortárs román líra egyik legerőteljesebb, legrokonszenvesebb egyénisége. Ösztönösség és tudatosság, céltudatos gondolatiság egyszerre jellemzi nemcsak költeményeit, hanem drámáit és esszéit is. 1936-ban született Bulzești községben (Olténia), az egyetemen filológiai képzettséget szerzett. Jelenleg az Animafilm Stúdió főszerkesztője. Első kötete, *Singur printre poezi* (Egyedül költők közt) 1964-ben jelent meg, sikeres bemutatkozását sűrűn követték újabb verseskötetei, amelyekből *Ikaruszosdi* címen magyarul is kiadtak egy válogatást (Balogh József fordításában). Sorescut a XX. századi román kritika és irodalomtörténet néhány évvel ezelőtt elhunyt nagy öregje így jellemezte: „Marin Sorescuban rendkívüli képesség rejlik a hétköznapi dolgokban rejlő fantasztikum, a köznapi témáktól a végtelenbe mutató vonások felfedezésére. Lelkes rajongója, valósággal részege a világegyetemnek, gyerekesen s egészen a félelem határáig gondolatokkal betelten áll a lét egészen új vonatkozásai előtt, romantikus a szó tágabb értelmében. Egy-egy költeménye tulajdonképpen egyetlen csodálkozó felkiáltás a fenséges láttán; más verseibe beszűrődik az élc, a szatíra, de még ez is valami fantasztikus formát öltve.”

ADRIAN PĂUNESCU

Menekülés a kályhából

*Mi, akiket faként kályhába dobtak,
mi, akik rözse, forgács avagy tuskó módra,
mi, akik lángként,
mi, akik parázs és hamu képében,
mi, akik az önök egész birodalmát
melegítettük,
mi, akik csöndben végeztük a dolgunk
az egyikünknek vagy néhányunknak jutó kályhákban,
mi, akik sosem tiltakoztunk
(igen, túl sok ember volt, valaki
kellett hogy legyen fa és rözse és forgács és tuskó)
mi, akik — csempe vagy sem — tiszteltük a kályhát,
mi, akik — gögös vagy omló — képményen át
emelkedtünk rostjaink füstje szárnyán,
mi, akik tudtuk,
hogy nem vagyunk se fa, se rözse, se forgács, se tuskó,
de elfogadtuk ezt a látszatot,
mi, akik éppen olyannak születünk,
mint a feltételezett kályhás szobák urai*

*hirtelenül megértettük, hogy nyár van,
és valaki gúnyt űz belőlünk,
feláldozva bennünket a kánikulában.*

*Ekkor, félig üszkösödött fejünkkel,
magányos, nyomott, örvény-füstös csutakokként,
megmutatva zsarátnokon vásott fogunkat,
kitörtünk a kályhából,
kifelé, kifelé,*

az önök feltételezett szobáiba.
 Hol vagytok, didergők? A télnek
 nyoma sincs, a fekete jégcsapok sora
 az igazi fák ágait jelenti,
 fák, igen, rengeteg fa.
 Égtünk a gúnytűző kályhákban
 mi, felnőtt emberek,
 mi, emberek, akik egy történelmi pillanatban
 hiszékenyen s dadogva azt hittük, nincs
 aki melegítse a gazdátlan kályhákat.
 Egy erdőben, nyáron, mikor az égi madarak
 az isten szép veritékcseppjei
 körül keringnek,
 egy erdőben, a fullasztó kánikulában —
 ropogtunk a kályhákban, a nevetséges kályhákban,
 s derekunk a goromba tréfa,
 a megalázás tüzét élesztette.

Hol vagytok, didergők? Még halljuk
 tisztások hűvösébe
 rejtett hahotázásokat.
 S félig üszkösödött fejünkkel,
 lángoló lábbal, e hamuvá égett
 kezekkel integetve
 utánatok eredünk az erdőben,
 lobogva, láng láng mellett,
 az erdőben, amely most
 maga is lángolni kezd romjain
 a gúnytűző kályháknak, melyekbe minket bezártak
 egy történelmi pillanatban.

(Ritoók János fordítása)

*

Adrian Păunescu. 1943-ban született. a bukaresti egyetemen román irodalmat tanult.
 Jelenleg a *Luceafărul* folyóirat főszerkesztő-helyettese. Első verskötete (*Ultrasentimente* —
 Az érzelmeken túl) 1965-ben jelent meg, s azóta is verseivel, különösen pedig irodalmi
 interjúival rendszeresen jelen van a romániai szellemi életben.

CEZAR BALTAG

A haza

Itt van az én napom,
 itt vannak a barátaim és a kutak,
 a látóhatár itt hol körré,
 hol dombbá, hol szívvé változik,
 szüleim szüleitől itt
 szálltak el sorra a napok,
 itt mondták ki a szokat, darvadozva itt várahoztak,
 zápor zuhogott, szenvedély világolt,
 s régvolt fakoronák árnyékában
 régvolt homlokok itt vigyázták az órák vonulását.